

39

1523.

54668

Wol

BORSODI könyvtáros

MEGYEI TANÁCS
KÖNYVTÁR
MISKOLC

 II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

Felkészülünk az őszi-téli előadásos propaganda munkára.

Könyvtáraink az utóbbi hónapok során derékra vették ki részüket a Központi Vezetőség márciusi határozata megvalósulásának segítésében. Egyre több azoknak a könyvtárosoknak a száma, akik teljes odaadással harcolnak a határozatok megvalósításáért.

Azok a kezdeti eredmények, melyekkel az edelőnyű és a putnoki járási könyvtárak, a dorkótanyai, apróhomonktanyai és még sok-sok népkönyvtár dicsekedhetik, arra enged következtetni, hogy könyvtárosaink helyesen látják a feladatokat, melyek előttünk állnak.

A további eredményes munka azonban megköveteli, hogy azokat a hiányosságokat, melyek akadályozták munkánkat, a jövőben kiküszöböljük. A legnagyobb hiba az volt, hogy a könyvtárak propagandamunkája nem kapcsolódott szorosan az általános néprüvelési munkába, - különösen az ismeretterjesztő előadásos propaganda területén. A könyvtárak ilyen irányú törekvése "kihógt" az egész néprüvelési munkából.

A néprüvelési csoportok most készítik elő a IV. negyedévi előadás-tematikájukat. A tematikába kell beidőjezni azokat az előadásokat is, melyeket könyvtáraink rendeznek ebben az időszakban. A néprüvelési csoportoknak a mezőgazdasági és oktatási osztállyal, valamint a néprüvelés egyéb szerveivel együttműködve kell elkészíteni az előadásos propagandatervet - figyelembevéve az általános feladatokat a helyi igényeket is.

A megyei néprüvelési osztály szempontjai alapján különösen az alábbi könyveken keresztül kell propagandamunkánkat végezni: Dobi István: A parasztság jövője a szövetkezet; Olvassá az egész ország; A mi szövetkezetünk; Virágzó mezőgazdaság - jó módú nép; Debozi Lure: Új vetés nő a Nagykunságban, Turkeve, Új Turkeve; Nagy Sándor: Megbékélés; Szabó Pál: Új Föld; Solohov: Új barátját szánt az oke; Nyikolajeva: Aratás. Ezekon a könyveken kívül fel kell használnunk azokat a műveket is, melyeknek az olvasását az Országos Mezőgazdasági Könyvtár: Szakkönyvek a mezőgazdaság szolgálatában című bibliográfiája tartalmaz, továbbá az Országos Széchenyi Könyvtár Módszertani Osztálya által összeállított ajánlójezyék anyagát, mely az előbbi bibliográfia óta megjelent könyve-

ket tárja fel. Minden előadáshoz, akár szépirodalmi jelleű, akár ismeretterjesztő könyvet (könyveket) is dolgoz fel, feltétlenül készítsünk kiállítást. A kiállított könyvekhez tegyünk rövid ismertetőket.

Az őszi folyamán járási könyvtáraink, valamint a Mezői Könyvtár rendezésében az alábbi helyeken tartunk könyvismertetőket, illetve ankétokat:

Az edelőnyű járási könyvtár: Tomaszont-andrás, Bódvaszilág, Galvác, Nyomár, Bódvalonke, Boldva, Fínke, Szin Edelőny községekben.

A mezőcséti járási könyvtár: Ároktó, Göllej, Hejőbába, Hejőpapi, Nemesbikk, Sajószöged, Igrici, Nagyesős és Mezőcséti járási székhelyen.

A mezőkövesdi járási könyvtár: Szentistván, Ekerlővő, Tiszavalk, Tard, Vatta, Borsodivánka, Cserőpfalu, Cserőpváralja és Mezőkövesd községekben.

Az ózdi járási könyvtár: Susa, Arló, Bót, Csermely, Hódoscsópány, Sajónóti, Sátoros-Szentsimon, Uraj községekben.

A putnoki járási könyvtár: Sajópüspöki, Serényifalva, Alsószuha, Felsőnyárad, Kánó, Hét, Kelenér, Nagybarot, Putnok községekben.

A sátraljaújhegyi járási könyvtár: Kisrozvány, Dánóc, Tiszacsornely, Tiszakarád, Dorkótanya, Bodroghalom, Alsóberecki, Karesa, Sárospatak községekben.

A szerencsi járási könyvtár: Taktabój, Taktaharkány, Alsódebeza, Mád, Mezőgyász, Mezőzombor, Prügy, Tereal és Szerencs községekben.

A szikszói járási könyvtár: Abaujalpár, Göncuszka, Gagybátor, Gagyvendégi, Kézsmárk, Abaujszolnok, Gadna, Hidasnóti, Szikszó községekben.

A kazincbarcikai városi könyvtár Kazincbarcikán és Sajóivánkán.

Az abaujszántói önálló községi könyvtár Abaujszántón és Abaujkéren. A diósgyőri önálló községi könyvtár Diósgyőrön. A hejőcsabai önálló községi könyvtár Hejőcsabán. A nartintolepi önálló községi könyvtár Szirmán. A mezőkeresztösi önálló községi könyvtár Mezőkeresztösen és Mezőnyáradon. A sajószentpéteri önálló

községi könyvtár Sajószentpéteren és Sajókápolmán. A szendrői önálló községi könyvtár Szendrőn és Szalonnán.

Az abaujszántói járási könyvtárügyi előadó Gönc, Kéked, Pányok, Vildány és Boldogkőváralja községekben; az onosi könyvtárügyi előadó Fűzöd, Hornádvácsa, Móra és Encs községekben.

A miskolci Megyei Könyvtár: Koszvényten, Hornádánmeti, Sajóhidvég, Arnót, Bócs, Gosztelek, Nyékföldháza, Sajócsanak, Szirmabesenyő községekben (a miskolci járás területén), Kenézlő, Enőd, Aszaló, Tiszaluc, Alsóvács és Viss községekben (a megye területén).

Az előadásokat alaposan elő kell készíteni. A megjelölt felelős könyvtárügyi előadók, könyvtárvezetők állapítják meg, hogy a fenti községekben mikor, milyen művek felhasználásával rendeznek könyvismereteket, ankétot. Helyes, ha a szóbanlévő könyvekből nagyobb mennyiséget szereznék be a könyvtárak, hogy az ismertetések során felkeltett igényeket jól ki tudják elégíteni. Különös gondot fordítsunk az előadók felkészítésére. Minden előadás előtt már legalább egy hónappal tájékozódjunk a községben, igyekezzünk minél több helyi ismeretre szert tenni, a szakmai ismereteket adjuk át az előadónak, előadásukba bedolgozhatassák. Akkor lesznek igazán jók ezek az előadások, ha jól kapcsolódnak egy-egy község helyi problémáihoz: ezek megoldásához adnak segítsé-

get. Az előadás előtt néhány nappal tájékozódjunk az előadónál, hogyan áll a felkészüléssel, mutassa be beszérvázlatát (esetleg a legújabb előadást), majd a községben ellenőrizsük az előadás előkészületeit. Bár az előadások megszervezéséért a jár. könyvtárügyi előadók, illetve a könyvtárak vezetői felelősek, a szervezés során támaszkodjanak a helyi népművelési ügyvezetőkre és a népkönyvtárosokra. Velük együtt szervezzék meg az előadásokat. Ajánlatos, hogy minden könyvismeretotést vagy ankétot rövid - az előadás témájához illeszkedő - kultúrásor egészítsen ki. A kultúrásorokról a helyi népművelési ügyvezetőknak kell gondoskodni. Az önálló községi, városi könyvtárak, könyvtárügyi előadók feltétlenül működjenek össze az illetékes járási könyvtárakkal, mert csak rajtuk keresztül biztosíthatják az ismertetéshez, ankéthoz szükséges könyvanyagot. Utóbbiak úgy irányítsák a könyvesorokat, hogy az ismertetésre már megfelelő számú könyv álljon a népkönyvtár rendelkezésére. A kiállításoknál támaszkodjunk a helyi könyvesboltokra vagy földművelésszövetkezetekre. Ezek a könyvek el is adhatók: a kiállítás sikerét éppen a megvásárolt könyvek száma bizonyíthatja. A könyvtárak előadásos programjának egy része csupán, de szervez része az általános népművelési munkának. Az eddigi tapasztalatok azt igazolják, hogy a különféle népművelési ágak közti szoros együttműködés fokozott eredménnyel is jár.

(Szónyi László)

Hogyan készülünk fel a pártoktatás segítésére ?

A Magyar Dolgozók Pártja K.V. márciusi határozatában olvashatjuk: "Megalkuvás nélküli ideológiai harcot kell folytatni pártunk politikájától eltérő minden elhajlás ellen..." Ahhoz, hogy ezt a harcot minden erővel folytathassuk, nagyon alapos ideológiai felkészültségre van szükség. Ideológiaiilag képzett, kommunista emberek nevelését a pártoktatás különböző fokozatai is segítik.

A könyvtárosok jó vagy rossz munkájukkal nagyban elősegíthetik, illetve hátráltathatják a pártoktatás eredményességét. Járási, önálló községi és népkönyvtáraink vezetői még a pártoktatás megindulása előtt írásban vagy szóbelyesen keressék fel az oktatás vezetőjét. Tudják meg tőle, hogy a pártoktatás melyik formája, melyik fokozata az, melyet ebben az évben indítanak. El kell kérniük a szükséges kötelező és ajánlott irodalmat. A következő feladat: a

kapott irodalomjegyzék alapján nézzék át állományukat, vagyék száma a meglevő műveket, és készítsék azokat úgy elő, hogy a kölcsönzés, a segítségadás minél zavarmentesebb legyen. Az olvasóteremmel rendelkező könyvtárak - járási könyvtárak - lehetőleg több példányban helyezsék el ezeket a műveket az olvasóteremben. Népkönyvtárosainknál, ha nincs meg kellő számban a szükséges irodalom, kérjék a járási könyvtártól már jó előre, hogy ne történjék emiatt fennakadás a munkában. Hátra van még, hogy az olvasók tudására is hozzuk, hogy a tanulásukhoz szükséges anyagot megkaphatják a könyvtárban. Minden, a könyvtáros rendelkezésére álló eszközt fel kell használni az olvasók tájékoztatására. Népkönyvtárosaink plakátokon és az olvasókkal való beszélgetéseik során, járási könyvtáraink esetleg hangos hírrel át hívják fel az olvasók figyelmét. A jó előkészítő munka hozzájárul a gyümölcsöt,

(Márton Katalin)

Népkönyvtáraink katalógusairól.

Még kis számmal található olyan falusi népkönyvtár, ahol katalógus volna, és még kevesebb azoknak a száma, ahol az olvasók állandóan használják. Pedig igen fontos kelléke ez a jó könyvtári munkának. Nem elég csupán az, hogy egy könyvtárnak jó könyvei legyenek, hanem azokról megbízható, jó kimutatás is szükséges, melynek segítségével az olvasó könnyen tud tájékozódni a neglected könyvtárlonányban. Ezt maguk a könyvtárosok is tapasztalhatják. Sokszor milyen jó volna egy kimutatás, jegyzék, vagy ahogyan könyvtári nyelven mondják: katalógus, melyet oda tudnánk adni az olvasónak, vagy magunk kereshénk ki azt a művet, melyet olvasni szeretnénk. Bizony sokszor okoz nehézséget az a tudat, hogy nem tudjuk határozottan megállapítani, megvan-e egy bizonyos mű a könyvtárban, vagy sen. Ez a nehézség komoly hátráltatója annak a nevelő munkának, melyet egy jó könyvtárosnak ki kell fejtenie az olvasók politikai, szakmai és általános műveltségi színvonalának emelése érdekében. Hátráltatója pedig amiatt, mert az olvasó elveszti bizalmát a könyvtárral szemben, ha bizonytalankodónak látja a könyvtárost, azt gondolván magában, hogy a könyvtáros még azt sem tudja, milyen könyvei vannak. Ezért, ahhoz, hogy megbízhatóan tudjunk egy-egy igényre válaszolni, nem támaszkodhatunk csupán emlékezőtehetségünkre, mert ez igen véges valami, amivel előbb-utóbb kudarcot vallunk. A jó könyvtáros valamilyen megoldást igyekszik keresni, melynek segítségével az előbb említett nehézségeket könnyen kiküszöbölheti. Ennek legegyszerűbb módja olyan kimutatást, azaz katalógust szerkeszteni a könyvekről, melyben mind ő, mind az olvasó bizton tájékozódhatik.

Ezek után nézzük meg, milyen katalógust tudunk készíteni a legegyszerűbb módszerrel, és hogyan tudjuk azokat felhasználni a munka különböző területén.

Egy kis könyvtár nem rendelkezik azokkal az eszközökkel (katalóguskarton, írógép), amelyekkel bonyolult katalógusokat lehet készíteni, de ez nem is szükséges, hisz' a könyvanyaga sen olyan nagy, amely ezt megkívánná. Először is, ha füzet-katalógust készítünk, vagy ha egész kevés a könyv, akkor két-három tiszta papírlapon. A katalógus ilyen esetben könnyen használható, és akkor fogják szeretni az olvasók, ha könnyen lehet benne tájékozódni. Ez pedig úgy érhető el egyszerűen, hogy a műveket szerzőjük,

vagy ha az nincs, akkor címük alapján soroljuk fel. Az abécé szerint egyegy betűre bontjuk a katalógust, és a betűnek megfelelő szerzőjű műveket oda írjuk be. Pl.: A: Arany János: Toldi, Asztalos István: Jóska, Az atom titka, stb. - B: Babajevszkij: Az arany-csillag lovagja, Beczassy Judit: Rózsadomb, Bizalmiak tanfolyamának utmutatója, stb.

Igy írjuk ki az összes műveket. Az így készült katalógust, tekintve, hogy benne az abécé betűrendje során tudunk tájékozódni, b e t ű r e n d e s katalógusnak nevezzük. Vannak ezenkívül más katalógusok is, ezek közül csak egyet említek, az ugynevezett szakkatalógust. Ez a katalógus már a művek tartalma szerint csoportosítva tájékoztat. Különböző átfogó ismeretanyag szerint, a betűrendhez hasonlóan beosztásokat készítünk, s a megfelelő tartalmu műveket ezen csoportokban tüntetjük fel. Pl.:

Marxizmus - leninizmus.

Marx-Engels: A kommunista kiáltvány.
Lenin: Állam és forradalom.
Sztálin, a győzelem hátrévezére, stb.

Vagy: Természettudomány.

Barabás György: Hégyek és emberek.
Győrös Zoltán: A számok csodávilága.
Károlyi Tibor: Pillantás a vágatlanba.

Mind a kettőféle katalógusnál az a lényeg, hogy egy-egy csoportnál hagyjunk helyet a várható növekedésnek. A szerző és a cím előtt közöljük a rektári jelzetet, mert anélkül nem találjuk meg a könyvet.

Miben tudjuk az így elkészült katalógust felhasználni? Először is a kölcsönzési munkánál. A katalógus révén pillanatok alatt tudunk ajánlani könyvet az olvasónak, még akkor is, ha a könyv nincs bent a könyvtárban, mert olvassák. Ilyenkor a legközelebbi alkalomra félretehetjük a könyvet, visszaérkezése után. Az olvasó mindig jóleső bizalommal távozik, mikor azt látja, hogy a könyvtáros biztosan tudja a neki megfelelő könyvet ajánlani, és aztán maga is részoklik a katalógus használatára. Ezzel a bizalommal rendelkező olvasók a legkedvezőbb népszerűsítői azután a könyvtárnak. S, ha már a népszerűsítésnél tartunk, - bár a jó magyar közmondás szerint: jó bornak nem kell cégér - itt is felsérhetetlen segítséget nyújt a katalógus. Itt nem a könyvtár teljes könyvanyagáról készített katalógusra gondolok, hanem csak a bizonyos

szenpontok szerint kiválogatott könyvek-ről készítendő katalógusra. Pl.: új könyveket kapott a könyvtár, vagy csere útján felfrissült az anyaga. Ilyenkor a fenti módszerrel egy-egy lapra katalógust készítünk 3-4 könyvről, vagy amennyiről jónak látjuk, és ezeket a leforgalmasabb helyen kifüggesztjük. Így a falu főutcáján, egy üzlet kirakatában vagy a kulturház előcsarnokában jól látható helyen vagy a moziban, stb. A könyvtárban is helyezünk el ilyen katalógust megfelelő helyen. A legjobb olvasók figyelmét felhívjuk ezekre, és mivel a faluban majdnem mindenki ismeri egymást, így ezek hírül adják más lakosoknak. Ezenkívül még számtalan hasz-

na van a katalógusnak, hogy csak még egyet említsek, a kiállítások készítésénél éppen a katalógus a könyvtáros leghibebb barátja, mert abból pillanatok alatt össze tudja állítani a szükséges anyagot. Még sokáig sorolhatnánk a katalógus használhatóságának területét, de erre helyszűke miatt nincs most lehetőség. Nem is ez a cikk célja, hanem, hogy izlított adjon, nonnyire hasznos dolog, ha a könyvtáros katalógust készít, és azt mind ő, mind az olvasók megszeretik. Nem kerül a katalóguskészítés különösebb fáradságba, viszont a ráfordított munka igen meghálálja magát a könyvtáros legnagyobb tevékenységében. (Fazekas István)

Egy délután Trizsben.

Vasárnap van, a nap úgy süt, mintha nem július végén lennénk, hanem május elején hiódetné a tavasz megérkezését. Eljutunk egy kicsi falu végéhez. A falu elején nagy virágos rét fogad bennünket. Ahogy körülnézünk rajta, 15-20 fiatal fiút és lányt látunk üldögélni. Messziről úgy látszik, mintha valamelyikük nagy titkot mondana, és a többi nagy figyelemmel hallgatná. Erre mi is kíváncsiak leszünk, odamegyünk. Látjuk, hogy a népkönyvtáros, a kis Herceg Éva tart felolvasást Móricz válogatott elbeszéléseiből, de ott hever mellette a Hetvenhét magyar népmese kötete is.

Megkérdezzük Herceg Évát, miért hozott két könyvet ki. Nevetve mondja, hogy nézzünk körül, itt a fiataltság minden korosztálya képviselve van, és hogy kielégítse őket, hozott mesét is, amit ugyan a 15-18 évesek is szívesen meghallgatnak, de a 10 éveseknek is kell, hogy rondsokodjék.

Tovább kérdezzük, de most már a többiek től. Hogy tetszik nekik ez a felolvasás, mióta rendeznek ilyeneket? Elmondják, hogy ezt már tavaly is csinálták. Kevés itt a szórakozási lehetőség, így vasárnaponként sétálgatnak, énekelnek, labdázhatnak, s nikor elfáradnak, leülnek és olvasgatnak. Télen viszont három-négy háznál rendeznek olvasóesteket, akik nagyon látogatottak.

Herceg Éva elmondja, hogy nemcsak a fiatalok olvasgatnak így vasárnap délutánokon, hanem van két-három asszony olvasója is könyvtárnak, akik már két év óta tartok. De ez bent a faluban olvasgatnak. Kiülnek asszonyok, férfiak egy-egy ház elé, és ott olvasnak fel közösen, ami szintén nagy kedveltségnek örvend.

Elgondolkoztató ez, hogy amíg egyes falvakban ezek a felolvasások megszokottak, és szinte hozzátartoznak az emberek életéhez, miért nem lehet ezt minden községben megszervezni? Az adottság mindenütt megvan, csak a könyvtárosnak kellene azt felhasználni.

Mi is kell ahhoz, hogy a vasárnap délutánokon a felolvasás megszokott legyen? Először is fontos magának a könyvtárosnak a személye. A népkönyvtárosnak olyannak kell lenni, hogy a falu népe szeresse, tekintélye legyen a dolgozók előtt, tanulhassanak tőle. Irodalmi ismeretekkel kell rendelkeznie, mind a szak-, mind a szépirodalom területén. Tudnia kell, hogy kinek milyen könyvet adhat a kezébe. Különösen ügyelnie kell a felolvasásra szánt könyvek kiválasztására. Ha először végez felolvasást, ilyenkor kell azt megszerettetnie; később pedig az irodalmat kell megkedveltetnie. Vannak olyan személyek, akik még nem tartják a könyvtárnak, ezeket a felolvasásokon keresztül kell olvasóknak beszerveznie. Ha jól ismeri a szakirodalmat, rajta keresztül segítséget adhat a dolgozóknak munkájuk megjavításához.

A felolvasásra szánt könyv ne legyen ötszáz oldalas regény, hanem novella, elbeszélés, vicék, szórakoztató. Aki felolvassa, hangsúlyosan végezze, ne akadasson a felolvasásban. Lehetőleg olyan tárgyat válasszon, amely a dolgozók foglalkozásának érdeklődési körének megfelelő. Felolvasás előtt pár percet használjon fel arra, hogy

meresse az író életét és munkásságát, hogy ezáltal a hallgatót közelebb vigye az írchoz, ismertesse és szerettesse meg. Ne legyen a felolvasásnak olyan jellege, hogy a hallgató úgy érezze, azt kötelező végighallgatni. A könyvtáros találja meg a módot és a lehetőséget arra, hogy olyan hangulatot teremtsen, hogy azt érezzék a jelenlevők, kedves szórakozásban lesz része, anélkül még tanul is.

Ha így készülünk fel a felolvasásokra, az eredmény nem maradhat el, a dolgozók örömmel fogadják, azok hozzá fognak tartozni az életükhöz. A szakkönyvek útján segítő kezet nyújtunk a többtermelés fokozásához, új módszerek bevezetéséhez, tanúságot nyújtunk a gyakorlati eredményekről. A szépirodalom révén szórakoztatjuk hallgatóinkat, megszerettetjük velük a könyvet és könyvtárunkat. Így fogja a népkönyvtár igazán betölteni hivatását a dolgozók életében. (Liss Lászlóné)

Hogyan segíti a putnoki járási tanács a járási könyvtárat?

(Parányi János v.b., elnök cikke)

A putnoki járásban a népkönyvtárak munkája az utóbbi időben szép fejlődésen ment keresztül. Megmutatkozik ez az olvasók számára emelkedéséből is. Azonkívül ezt mutatja az is, hogy járásunkban mind több bizalommal fordulnak a dolgozók a könyvtárakhoz, akik segítenek nekik az olvasandó könyvek kiválasztásában.

A népkönyvtárak működése szorosan összefügg a járási könyvtár munkájával. A putnoki járási tanács - ha még nem kielégítően is - foglalkozik a járási könyvtár és a községi népkönyvtárak munkájával. Azokat támogatja, és igyekszik azok munkáját eredményessé tenni. Így pl. a járási tanács végrehajtóbizottsága rendszeresen napirendre tűzi a járási könyvtár munkájának megvizsgálását. Az elmúlt évben egy alkalommal külön napirendi pontként szerepelt a járási tanács végrehajtó bizottságánakülésén a könyvtár munkájának értékelése. Ezenkívül a népművelési munka értékelése keretén belül az elmúlt év folyamán többször foglalkoztunk a könyvtárral is.

Ezeken az üléseken a járási tanács v.b. megszabta a járási könyvtár részére a további feladatokat. Együttal komoly segítséget nyújtott a könyvtár fejlesztéséhez is.

A járási tanács v.b. a múlt év végén gondoskodott arról, hogy a járási könyvtár új, megfelelő helyiséget kapjon. Ezenkívül biztosította azt, hogy az új helyen a könyvtár megfelelő körülmények között dolgozhasson. Mintegy 15.000 Ft költséggel az új helyiséget rendezte és berendezte. Jelenleg az új helyiségben biztosítva van a könyvkölcsönzés zavartalan lebonyolítása és az olvasóknak szépen berendezett olvasóterem áll rendelkezésére

a napnak bármelyik szakában. Az olvasóknak a legkülönbözőbb folyóiratok állanak rendelkezésére.

A járási tanács v.b. gondoskodott arról, hogy a könyvtárak munkája községekben is fellendüljön. A v.b. határozatban szövegezte fel a községi tanácsok végrehajtó bizottságait arra, hogy a könyvtárak munkájához adjanak meg minden segítséget. Az év folyamán létrejött Könyvtáriügyi Tanács 12 tagja közül 5 a járási tanács dolgozója. A végrehajtó bizottság instruktorei és munkatársai ellenőrzéseik alkalmával érdeklődnek a községi könyvtárak munkája felől, és segítik azokat a problémák megoldásában. Ennek eredményeképpen egyes községek konkrét tényekkel bizonyították be, hogy a népművelést, és ezen belül az olvasó mozgalmat nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is támogatják. Így pl. Vadna és Alsószuha községek az adópróniumból könyveket vásárltak a községi könyvtár részére. Más községek, mint pl. Trizsa, Bánréve helyiséget biztosítottak a könyvtárnak és gondoskodtak annak fűtéséről és világításáról. Jákfalva község pedig könyvszekrényvel segítette a községi könyvtárat.

Ennek eredményeképpen a járás területén szépen megnövekedett az olvasók száma. 1951-hez mérten a könyvkölcsönzők száma 150 százalékra emelkedett. 1955. első felében pedig már több könyvet adtak ki népkönyvtáraink, mint 1951-ben egész esztendőben. Hasonló szép eredménnyel dolgozik a járási könyvtár is.

Természetesen nem minden községben foglalkoznak egyformán a könyvtár megerősítésével. Így pl. Ragály községben a községi tanács v.b. nem biztosított megfelelő szekrényt és helyiséget a könyvtárnak, és ennek következtében a könyvtárból több kötet könyv el-

kallódott. Csak a járási tanács végrehajtó bizottságának erőlyes figyelmeztetésére teremtett rendet a községi tanács vb. elnöke.

A járási tanács végrehajtó bizottsága nem elégszik meg az eddigi eredményekkel, és tovább kívánja fokozni a munkát. Különösen sok a teendő még a paraszti olvasók száma-

nak növelése terén, mert itt a helyzet még nem kielégítő. Nagyobb gondot kell fordítani a népkönyvtárak és a járási könyvtár könyvvásárlásaira is, hogy az fokozottabb mértékben elégítse ki járásunk dolgozóinak kulturális igényeit, növelje szocialista öntudatát, fejlessze hazaszeretét, és segítse elő a mezőgazdaság szocialista átalakítását és fejlesztését.

A tiszapalkonyai erőmű könyvtáráról.

Néhány hónappal ezelőtt kaptunk értesítést arról, hogy a tiszapalkonyai építkezésen dolgozók olvasni szeretnének, könyveket kérnek! Sajnos, letéti anyagunk meglehetősen kevés volt, de azért küldtünk ki könyvanyagot, amit a napokban 50 kötettel kibővítettünk.

Ezt az 50 kötetet átadni menten ki a napokban az építkezésre. Sokat olvastam, sokat hallottam róla, de amit láttam, mégis meglepett. Hatalmas területen, óriási méretekben épül az erőmű, itt most rakják a falakat, anott az előregyártott vasbeton-alkatrészekből már fel van állítva egy hatemeletes épület váza. Mindenütt, emerre nézünk, deszkák, építőanyagok, munkásszállások, s rengeteg ember.

Utbaigazításuk során hamar megtalálom Szemes Jánosné könyvtárost, aki az anyagkezelésben dolgozik. Az iroda az egyik fabarakban van, nagyon forgalmas, két-három ember vitatkozik hangosan, mikor belépek. Szemesné kartársnő nagyon energikus, rokon-szenves már az első pillanatban is.

- Igen, megkaptuk a könyveket - mondja a benutatókozás után - de ez még mind kevés. Olvasóink száma lassan eléri a százhuszat, de számításunk kell arra, hogy ez a szám állandóan növekszik. Nagyon megvárjuk az érkező könyveknek. A dolgozók hamar értesültek arról, hogy új könyvek érkeztek a könyvtárhoz, és egymásnak adják a kilincset, mindegyik valami "nagyon jót" szeretne olvasni.

Megkérdezem a könyvtárost, mi után érdeklődnek, mit olvasnak legszívesebben a dolgozók?

- Meglepően nagy az érdeklődési körük, - feleli. Például Sallai Imre, az egyik leg-szeretelmesebb olvasóink, egyformán szívesen kölesönöz szovjet regényt, magyar írők könyvét vagy ifjúsági regényt. Sok ifju tagja van a könyvtárnak, ezek a kalandos könyveket keresik. Már többen szeretnék volna elolvasni Gorkijtól "Az anyá"-t, sajnos, nincs meg könyvtárunkban. Szeretik Vírta "Esti harangszó" c. könyvét is.

Fiatal lány jön be. Hitter Jolán, itt dolgozik az építkezésen, munkásszálláson lakik. Könyvet kér ő is. Szemesné kartársnő elmondja, hogy azelőtt gyakran látott ponyvaregényt Jolán kezében, de most már sikerült elérni, hogy inkább olvas a könyvtárból; esténként, vasárnap már könyvtári könyvvel ül a munkásszálló előtt, vagy benn, tisztá, barátságos szobájukban.

Most iratkozik be Caga Valéria, aki nemrég került az építkezésre. A könyvtárosnak mondja van arra, hogy az új munkások is tudomást szerezzenek a könyvtárról, s azok, amint láttam, élnek is a lehetőséggel.

- Nem unatkoznak már esténként, vasárnaponként a mi dolgozóink, - mondja örömmel a könyvtáros. - Egy-egy jó könyv elolvasása után fokozódik munkakedvük, teljesíté-snyük. S örülnek annak, hogy törődnek velük, államunk gondoskodását érzik abból is, hogy munkájuk mellett szórakozásukat is lehetővé teszi.

Megkérdezem a könyvtárost, miben vár segítséget, mit tudnánk tenni, hogy munkáját segítsük, megkönnyítsük?

- Amint lehet, szeretnék még könyveket kapni. És - teszi hozzá - szeretnék megismerkedni a többi könyvtárostársammal, szeretném, ha egyszer alkalman lenne tapasztalatsere formájában elbeszélgetni velük, megtudni, hogyan dolgoznak ők. Azt hiszem, ebből a beszélgetésből sokat tanulhatnánk.

Ezt a kérését a leközelőbbi tapasztalatsere szervezése alkalmával teljesíteni fogjuk.

Elbucszunk. Ugy érzem, egyik leglelkesebb könyvtárosától bucsuzom. A kijáratig egy fiatal tanuló kalauzol. Amikor megtudja, milyen ügyben jártam, hirtelen megáll.

- Kartársnő, küldjék ki ide "Az ifju város" c. könyvet. Ugy szeretném elolvasni, hallottam, hogy az is ilyen nagy építkezésről szól, mint amia mi dolgozunk.

Igen, gondolom. Hasonló az építkezés, hasonlóak lesznek lassan az emberek is. Egyre inkább fejlődnek, formálódnak, s igen jó érzés, hogy ehhez - ha kismértékben is - de mi is hozzájárulunk tanító, nevelő, szórakoztató könyvek kézbeadásával.

(Csörnök Margolna)

A Zsóri-strandfürdő könyvtáráról,

A mezőkövesdi járási könyvtár e nyáron ismét megnyitotta a Zsóri-fürdőn a strandkönyvtárát. A könyvtár 56 db könyvvel és 12 db folyóirattal indult. A könyvek kiválogatásánál figyelembevettük azt, hogy az olvasóknak minden este vissza kell hozni a könyveket, és ezért kiesterjedelmű, érdekes műveket vittünk ki a strandkönyvtárra. Az 56 könyv közül 23 ifjúsági és 12 természettudományi volt.

Az olvasók nagy örömmel fogadták könyveinket. Ezt az a számszerű adat mutatja, hogy az első napon 37 kötetet kölcsönöztünk ki. A jó hír szárnyon jár, - új könyvei vannak a kölcsönkönyvtárnak - jelszóval jöttek hozzánk a másik napon könyvekként, és most már 72 kötet könyvet vittek ki. Volt is, amikor teljesen könyvek nélkül álltunk, ezért, hogy ez meg ne ismétlődjék, újabb 15 könyvet szállítottunk ki. A kölcsönzés azóta, habár a rossz idő miatt rendszertelenül is, szép eredménnyel folyt.

Maga a kölcsönzés a következő módon történik: az olvasó nevét, igazolványa számát, vagy gyermekeknel azt, amit letétbe helyez és a könyv leltári számát rávezetjük a kölcsönzési blokkra, amelyet két példányban állítunk ki. Az egyiket az olvasó kapja, a másik a tömbben marad. Ha visszahozzák a könyvet, a blokk száma és a rájegyzett szöveg alapján kivezetjük a könyvet. Felnteknek csak csak a személyi igazolvány ellenében vagy a könyv kétszeres értékét meghaladó összeg fejében adunk ki könyvet.

A strandkönyvtárban sok olyan emberrel találkoztunk, akik nálunk még nem olvastak, az itt kapott könyveket viszont megszerették, és ma már hét ilyen személyből lett új olvasónk. Tehát a strandkönyvtár jó propaganda eszköz is. Az olvasást itt is lehet irányítani, habár a kölcsönzés szabad kiválogatással történik. Igaz, némelyik olvasó jobban szereti, ha a könyvtáros választja ki neki a könyvet, azzal az indokolással, hogy ő biztosan jobban ismeri a könyvet.

A strandkönyvtár könyveinek zömét leginkább gyermekek és értelmiségi dolgozók kölcsönzik. Élni akartunk azzal az elvvel, hogy ha az olvasó nem megy a könyvtárba, akkor a könyvtár megy az olvasóhoz. Legjobb ifjúsági aktíváinkból "aktív brigádot" szerveztünk, melynek tagjai kezükben 4-5 könyvvel sétálnak a fürdő területén. Az eddig használt módszerek közül ez a legjobb, sajnos, csak ritkán tudjuk alkalmazni, mivel a rossz idő nem csalogatta a vendégeket. Munkánk azonban így sen maradt eredménytelen.

(Kertész Margit)

Járási könyvtáraink pontversenye.

1955. I. negyedév.

1. Putnok	217 pont
2. Mezőkövesd	206 "
3. Edelény	158 "
4. Ózd	157 "
5. S.A.Ujhely	153 "
6. Szikszó	136 "
7. Szerencs	128 "
8. Mezőcsát	77 "

1955. II. negyedév.

1. Edelény	454 pont
2. Mezőkövesd	359 "
3. S.A.Ujhely	340 "
4. Putnok	336 "
5. Szikszó	273 "
6. Mezőcsát	246 "
7. Szerencs	228 "
8. Ózd	162 "

Igen érdekesen alakul az első négy hely kérdése, ahol Edelény nagyon szépen előtört a II. negyedévben. Meglepő a tavaly első helyen végzett szerencsi könyvtár erős visszaesése. Mezőcsát rossz helyezését némileg menti, hogy a könyvtár hosszú időn keresztül egy fővel dolgozott. Az új járási könyvtár utolsó helyéhez nehéz mentő körülményt találni, itt a könyvtár dolgozói nem végeznek olyan munkát, amit tőlük jóval elvárhatnánk.

A könyvtár és az iskola kapcsolata.

Pár nap választ el az új tanévtől. Mi, könyvtárosok is tudjuk és érezzük, hogy ro-
dánk is nagyobb feladat hárul. Alapos felkészültséggel kell várnunk könyvtárainkba
az olvasnivaló ifjúságot. Hogy a tanév alatt a szórakozás mellett a szellemi fejl-
lődést mi is elősegíthessük és fejlesszük, szükség van az iskola és a könyvtár jó
kapcsolatára. Milyen módon kell ezt kialakítani?

Már a nyári könyvbeszerzések alkalmával vagyuk figyelembe az előző év tapasztalatai-
t, amiket a kölcsönzések alkalmával feljegyeztünk. Kérjük el az oktatási osztály-
tól a kötelező olvasmányok jegyzékét, függesszük ki a falujásra vagy egyéb jól lát-
ható helyre. Folytassunk megbeszélést az oktatási osztály vezetőjével, mik az elgon-
dolásai, tervei a könyvtárral kapcsolatban. Kérjük engedélyt arra, hogy egy-egy po-
dagógus értekezlet alkalmával mi is beszámolhassunk röviden arról, hogy mit tesz a
könyvtár az iskoláért, melyek a nehézségek, stb. Már előző cikkemben említettem, hogy
munkatervünk legyen szoros kapcsolatban az iskolai munkatervvel, s a mi tervünket is
tegyük ismeretessé oktatási vonalon.

Az év folyamán látogassunk el egy-egy iskolához, alakítsunk ki meghitt kapcsolatot
az igazgatókkal, osztályfőnökökkel, uttörő csapatvezetőkkel. Ők lehetnek leginkább
segítségünkre és viszont. Kérjük engedélyt az iskolai könyvtár meglátogatására, ad-
junk tanácsot annak technikai munkájához, a könyvek tartalmi összehúllítás hoz. A-
jánljuk fel segítségünket egy-egy nagyobb, könyvjutalmazásokat megelőző vásárláshoz,
a könyvek válogatásához

Az osztályfőnökök és a könyvtáros jó kapcsolata elősegíti egy-egy nehezebben nevel-
hető gyermek helyesirányú fejlődését, hiszen a jó könyv is alakítja, formálja egy-
niséret, jellemét. Vezessünk naplót minden megbeszélésről, látogatásról, tapasztá-
latainkról; így előttünk vannak a problémák, eredmények, melyekből kiindulva javít-
hatjuk, irányíthatjuk további nevelési munkánkat.

A könyvtári aktívák kiválogatása, feladataik jól végzése is attól függ, hogy milyen
a kapcsolat az iskolákkal és a nevelőkkel. Havonta megtartott aktíváértékezele-
ten beszámolnak arról, hogy a náluk beszállított feladatokat hogyan végezték el, mi szin-
tön a jó kapcsolat biztosítását szolgálja.

Különbösen nagy segítséget nyújthatunk az ajánlott irodalman keresztül a VIII. osztá-
lyos pártásoknak pályaválasztás előtt.

Tornászetesen a már eddig elmondott módokhoz elválaszthatatlanul kapcsolódik a pro-
paganda munka. A sok lehetőségből ki kell emelni azt a módot, hogy havonta vagy két-
havonta írásban értesítjük az iskolákat az újonnan beszerzett könyvekről, azok rö-
vid tartalmáról, hogy a nevelő tudja, mely tantárgyaknál használhatja azokat fel,
vagy javasolja olvasásra. Az osztályfőnöki órákon is van alkalom ezeknek a könyvek-
nek az ismertetésére, az érdeklődés felkeltésére.

A jó könyvtáros soha ne felejtse el Gorkij szavait: "A könyvek kimosták lelkeset,
netisztították a koldus és keserves valóság bonyoltságainak ráragadt burkától. E-
rezten, mi is az a jó könyv, megértettem, hogy mennyire szükséges van rá. Ezek a
könyvek azt a törhetetlen bizonyosságot oltották lelkembe, hogy nem vagyok egyedül a
földön, és nem bukhatom el." (Bárdos Józsefné)

Községi könyvtáraink pontversenye.

1955. I. negyedév.

1955. II. negyedév.

1. Kazincbarcika	94 pont	1. Kazincbarcika	280 pont
2. Martintelep	81 "	2. Martintelep	101 "
3. Sajószentpéter	69 "	3. Diósgyőr	151 "
4. Diósgyőr	55 "	4. Sajószentpéter	150 "
5. Abaujszántó	26 "	5. Abaujszántó	41 "
6. Mezőkeresztes	- 3 "	6. Mezőkeresztes	- 13 "
7. Szendrő	- 33 "	7. Szendrő	- 25 "

2. szám

1955 AUGUSZTUS.